Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta)

23 mai 2019*

„Concurență – Înțelegeri – Piața reciclării bateriilor plumb-acid pentru automobile – Decizie prin care se constată o încălcare a articolului 101 TFUE – Coordonarea prețurilor de achiziționare – Amenzi – Punctul 26 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea – Punctul 37 din Orientările privind calcularea cuantumului amenzilor – Competență de fond”

În cauza T-222/17,

Recylex SA, cu sediul în Paris (Franța),

Fonderie et Manufacture de Métaux SA, cu sediul în Bruxelles (Belgia),

Harz-Metall GmbH, cu sediul în Goslar (Germania),

reprezentate de M. Wellinger, de S. Reinart și de K. Bongs, avocați,

reclamante,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de I. Rogalski, de J. Szczodrowski și de F. van Schaik, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se urmărește reducerea cuantumului amenzii aplicate reclamantelor prin Decizia C(2017) 900 final a Comisiei din 8 februarie 2017 privind o procedură de aplicare a articolului 101 TFUE (cazul AT.40018 – Reciclarea bateriilor pentru automobile),

TRIBUNALUL (Camera a opta)

compus din domnul A. M. Collins (raportor), președinte, doamna M. Kancheva și domnul R. Barents, judecători,

grefier: doamna N. Schall, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 15 noiembrie 2018,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre [1]

Istoricul litigiului

1 Recylex SA, Fonderie et Manufacture de Métaux SA și Harz-Metall GmbH (denumite în continuare împreună „reclamantele” sau „Recylex”) sunt societăți cu sediul în Franța, respectiv în Belgia și în Germania, care își desfășoară activitatea în domeniul producției de plumb reciclat și de alte produse (polipropilenă, zinc și metale speciale).

2 Prin Decizia C(2017) 900 final din 8 februarie 2017 privind o procedură de aplicare a articolului 101 TFUE (cazul AT.40018 – Reciclarea bateriilor pentru automobile) (denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia Europeană a constatat existența unei încălcări a articolului 101 TFUE în sectorul achiziționării de baterii plumb-acid uzate pentru automobile, utilizate pentru producerea de plumb reciclat. Această încălcare, la care ar fi participat patru întreprinderi sau grupuri de întreprinderi – și anume, în primul rând, Campine NV și Campine Recycling NV (denumite în continuare împreună „Campine”), în al doilea rând, Eco-Bat Technologies Ltd, Berzelius Metall GmbH și Société de traitement chimique des métaux SAS (denumite în continuare împreună „Eco-Bat”), în al treilea rând, Johnson Controls, Inc., Johnson Controls Tolling GmbH & Co. KG și Johnson Controls Recycling GmbH (denumite în continuare împreună „JCI”) și, în al patrulea rând, Recylex – ar fi fost săvârșită în perioada cuprinsă între 23 septembrie 2009 și 26 septembrie 2012 [considerentele (1) și (2) ale deciziei atacate și articolul 1 alineatul (1) din aceasta].

3 Potrivit Comisiei, încălcarea în discuție, care constituie o încălcare unică și continuă, a luat forma unor acorduri și a unor practici concertate pe teritoriul Belgiei, al Germaniei, al Franței și al Țărilor de Jos. În ceea ce privește cele patru întreprinderi sau grupuri de întreprinderi amintite la punctul 2 de mai sus, aceasta a constat în coordonarea comportamentului lor în materie de prețuri de achiziționare de baterii plumb-acid uzate pentru automobile, utilizate pentru producerea de plumb reciclat [considerentele (1) și (2) ale deciziei atacate și articolul 1 alineatul (1) din aceasta].

Procedura administrativă aflată la originea deciziei atacate

4 Procedura administrativă a fost deschisă în urma unei cereri de imunitate, în sensul Comunicării Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO 2006, C 298, p. 17, Ediție specială, 08/vol. 5, p. 3, denumită în continuare „Comunicarea din 2006 privind cooperarea”), depusă de JCI la 22 iunie 2012. La 13 septembrie 2012, Comisia a acordat acestei întreprinderi o imunitate condiționată, în conformitate cu punctul 18 din această comunicare [considerentul (29) al deciziei atacate].

[*omissis*]

6 Eco-Bat, la 27 septembrie și Recylex, la 23 octombrie 2012, au introdus câte o cerere de imunitate sau, în subsidiar, de reducere a cuantumului amenzii în temeiul Comunicării din 2006 privind cooperarea. La 4 decembrie 2012, Campine a introdus o cerere de reducere a cuantumului amenzii în temeiul aceleiași comunicări [considerentul (31) al deciziei atacate].

[*omissis*]

10 Prin scrisoarea din 24 iunie 2015, Comisia a informat Eco-Bat și Recylex cu privire la concluzia sa provizorie, potrivit căreia elementele de probă care îi fuseseră comunicate de acestea reprezentau o valoare adăugată semnificativă în sensul punctelor 24 și 25 din Comunicarea din 2006 privind

1 Sunt redate numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

cooperarea și, prin urmare, cu privire la intenția sa de a reduce cuantumul amenzii care urma să le fie aplicată. Prin scrisoarea din aceeași dată, Comisia a informat de asemenea Campine cu privire la concluzia sa provizorie, potrivit căreia aceasta din urmă nu îndeplinea condițiile pentru a beneficia de o reducere a cuantumului amenzii în temeiul Comunicării din 2006 privind cooperarea [considerentul (33) al deciziei atacate].

[*omissis*]

13 La 8 februarie 2017, Comisia a adoptat decizia atacată, în care, printre altele, a reproșat Recylex că a participat la încălcarea menționată la punctul 3 de mai sus între 23 septembrie 2009 și 26 septembrie 2012 și i-a aplicat în solidar o amendă în cuantum de 26 739 000 de euro.

În drept

[*omissis*]

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe o eroare în aplicarea punctului 26 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea în ceea ce privește cooperarea Eco-Bat

136 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, Recylex susține că Eco-Bat nu și-a îndeplinit obligația de cooperare în sensul punctului 12 literele (a) și (c) din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, după cum impune punctul 24 din această comunicare. În opinia sa, dat fiind că, pentru a se putea solicita o reducere a cuantumului amenzii, trebuie să fie îndeplinite condițiile cumulative de la punctul 12 literele (a)-(c) din această comunicare, Eco-Bat nu putea să beneficieze de o reducere a amenzii. Ar trebui să se concluzioneze, așadar, că, în loc să fie a doua întreprindere care a furnizat elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă, Recylex a fost prima întreprindere care a furnizat astfel de elemente de probă. Prin urmare, Comisia ar fi săvârșit o eroare în aplicarea punctului 26 primul paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea atunci când i-a acordat o reducere în intervalul cuprins între 20 % și 30 %, în locul unei reduceri în intervalul cuprins între 30 % și 50 %.

137 Recylex susține că Eco-Bat nu și-a îndeplinit obligația de cooperare sub mai multe aspecte. În primul rând, Eco-Bat ar fi furnizat, anterior cererii de clemență a Recylex, informații incomplete și înșelătoare cu privire la teritoriile vizate de încălcare. Astfel, Eco-Bat ar fi afirmat că încălcarea se limita la Germania, la Țările de Jos și, ocazional, la Belgia. De asemenea, Eco-Bat ar fi răspuns în mod evaziv la întrebările Comisiei privind încălcarea referitoare la Franța. În al doilea rând, Eco-Bat nu ar fi dezvăluit toată amploarea participării reprezentanților săi la încălcare, ceea ce ar demonstra că nu a efectuat cercetări serioase pentru a furniza Comisiei o descriere completă a participării sale. În al treilea rând, Eco-Bat ar fi furnizat informații înșelătoare cu privire la rolul unuia dintre reprezentanții săi. În sens mai general, răspunsurile Eco-Bat la solicitările de informații ale Comisiei nu ar demonstra o veritabilă cooperare.

138 În consecință, având în vedere descalificarea Eco-Bat, Recylex apreciază că avea dreptul la reducerea maximă de 50 % în cadrul primului interval de la punctul 26 primul paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea. În ceea ce privește valoare adăugată semnificativă a probelor pe care le-a furnizat, Recylex se sprijină în esență pe aceleași argumente cu cele pe care le invocă în susținerea primului și a celui de al doilea motiv ale sale.

139 În ședință, Recylex a confirmat că, prin acest motiv, nu intenționa să priveze Eco-Bat de reducerea de 50 % de care beneficia aceasta.

140 Comisia afirmă că între părți este cert că Eco-Bat a fost prima întreprindere care a furnizat, la 27 septembrie 2012, elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă. Recylex a fost a doua întreprindere care a furnizat astfel de elemente de probă, la 23 octombrie 2012. Ținând seama de ordinea cronologică a depunerii elementelor de probă cu o valoare adăugată semnificativă, Recylex nu poate fi calificată, în orice caz, drept prima întreprindere care a furnizat elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă, chiar dacă Eco-Bat și-ar pierde dreptul la orice reducere din cauza neîndeplinirii obligației de cooperare conforme cerințelor punctului 12 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea. În consecință, criticile Recylex privind neîndeplinirea obligației de cooperare a Eco-Bat și afirmațiile sale cu privire la valoarea adăugată semnificativă a probelor pe care le-a furnizat ar fi lipsite de obiect.

141 Prima întrebare care se pune este dacă, în cazul în care două întreprinderi au furnizat elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă, cea de a doua care le-a furnizat ar putea lua locul celei dintâi, în ipoteza în care cooperarea acesteia s-ar dovedi neconformă cu cerințele punctului 12 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea.

142 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, prin adoptarea Comunicării din 2006 privind cooperarea, Comisia a creat așteptări legitime, ceea ce a recunoscut, de altfel, la punctul 38 din comunicarea menționată. Având în vedere încrederea legitimă pe care întreprinderile care doresc să coopereze cu Comisia pot să o dobândească din această comunicare, Comisia are, așadar, obligația să i se conformeze [a se vedea Hotărârea din 29 februarie 2016, Schenker/Comisia (T-265/12, EU:T:2016:111, punctul 361 și jurisprudența citată)].

143 În continuare, trebuie amintit că, întrucât procedura de clemență constituie o excepție de la principiul potrivit căruia o întreprindere trebuie sancționată pentru orice încălcare a prevederilor dreptului concurenței, normele referitoare la aceasta sunt de strictă interpretare [a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 27 februarie 2014, LG Display și LG Display Taiwan/Comisia (T-128/11, EU:T:2014:88, punctul 167)].

144 Potrivit dispozițiilor punctului 26 primul paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea, se prevăd următoarele:

„Comisia determină în cazul oricărei decizii finale adoptate la finalul procedurii administrative nivelul de reducere de care o întreprindere beneficiază, în raport cu cuantumul amenzii care altfel ar fi impusă. Pentru:

– prima întreprindere care furnizează o valoare adăugată semnificativă: o reducere de 30-50 %,

– a doua întreprindere care furnizează o valoare adăugată semnificativă: o reducere de 20-30 %,

– alte întreprinderi care furnizează o valoare adăugată semnificativă: o reducere de până la 20 %.”

145 Punctul 24 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea prevede că, pentru a putea îndeplini condițiile necesare pentru o reducere, o întreprindere trebuie să îndeplinească condițiile cumulative stabilite la punctul 12 literele (a)-(c) din comunicarea menționată. Punctul 12 prezintă cerințele privind obligația de cooperare. Acesta prevede în esență că, în primul rând, întreprinderea trebuie să coopereze în mod real, pe deplin, permanent și cu rapiditate în decursul întregii proceduri administrative, ceea ce presupune ca întreprinderea să furnizeze informații precise, complete și care nu sunt înșelătoare. În al doilea rând, aceasta trebuie să își încheie implicarea în presupusa înțelegere și, în al treilea rând, aceasta trebuie să nu fi distrus, falsificat sau ascuns probe referitoare la presupusa înțelegere. În speță, reclamantele nu contestă că Eco-Bat îndeplinea a doua condiție.

146 Punctul 30 ultimul paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea prevede că, în cazul în care Comisia constată că o întreprindere nu îndeplinește condițiile stabilite la punctul 12, aceasta nu beneficiază de nici un tratament favorabil în temeiul comunicării respective. Prin urmare - așa cum, de altfel, părțile nu contestă -, cerința de cooperare, în sensul punctului 12 din comunicarea în discuție, constituie un criteriu esențial pentru a se stabili dacă o întreprindere are dreptul la imunitate totală sau parțială sau la vreo reducere a cuantumului amenzii. Dacă nu și-a îndeplinit obligația de cooperare, aceasta nu poate beneficia de clemență.

147 Trebuie să se constate, în schimb, că din Comunicarea din 2006 privind cooperarea nu reiese că neîndeplinirea obligației de cooperare afectează ordinea de sosire acordată cererilor de clemență.

148 Trebuie să se constate de asemenea că, potrivit unei jurisprudențe constante, din însăși logica Comunicării din 2002 privind cooperarea, precum și a celei din 2006, reiese că efectul urmărit este de a se crea un climat de incertitudine în cadrul înțelegerilor, fiind încurajată denunțarea acestora în fața Comisiei. Această incertitudine rezultă tocmai din faptul că participanții la înțelegere știu că numai unul dintre ei va putea beneficia de imunitatea la amenzi prin denunțarea celorlalți participanți la încălcare, expunându-i astfel riscului de a li se aplica amenzi. În cadrul acestui sistem și potrivit aceleiași logici, se presupune că întreprinderile care se oferă cel mai rapid să coopereze beneficiază de reduceri mai importante ale amenzilor care le-ar fi aplicate în caz contrar decât cele acordate întreprinderilor mai puțin rapide în cooperare [a se vedea Hotărârea din 16 septembrie 2013, Wabco Europe și alții/Comisia (T-380/10, EU:T:2013:449, punctul 147 și jurisprudența citată), și Hotărârea din 16 septembrie 2013, Repsol Lubricantes y Especialidades și alții/Comisia (T-496/07, nepublicată, EU:T:2013:464, punctul 334 și jurisprudența citată)].

149 Ordinea cronologică și rapiditatea cooperării oferite de membrii înțelegerii constituie, prin urmare, elemente fundamentale ale sistemului instituit de Comunicarea din 2006 privind cooperarea [Hotărârea din 5 octombrie 2011, Transcatab/Comisia (T-39/06, EU:T:2011:562, punctul 380); a se vedea de asemenea Hotărârea din 16 septembrie 2013, Wabco Europe și alții/Comisia (T-380/10, EU:T:2013:449, punctul 148 și jurisprudența citată)].

150 Prin urmare, nici modul de redactare a Comunicării din 2006 privind cooperarea, nici logica sa nu sprijină o interpretare potrivit căreia, în cazul în care două întreprinderi au furnizat elemente de probă care reprezintă o valoare adăugată semnificativă, cea de a doua care le-a furnizat îi ia locul celei dintâi, în ipoteza în care cooperarea acesteia se dovedește a nu fi fost conformă cu cerințele punctului 12 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea.

151 O concluzie contrară ar putea conduce la o situație ipotetică în care două întreprinderi ar profita de reducerile prevăzute la fiecare dintre liniuțele punctului 26 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea. Acest fapt ar risca să slăbească motivația fiecărei întreprinderi care participă la o înțelegere anticoncurențială de a coopera cu Comisia cât mai rapid posibil, fără a spori însă motivația de a coopera pe deplin cu aceasta, întrucât motivația implicării într-o cooperare reală este deja integral protejată de amenințarea aplicării de către Comisie a punctelor 24 și 30 din Comunicarea din 2006 privind cooperarea.

152 În sfârșit, trebuie arătat de asemenea că Recylex nu a invocat nici în memoriile sale, nici în răspunsul său la întrebarea adresată în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură argumente pertinente care să genereze îndoieli cu privire la această concluzie.

153 În consecință, trebuie să se constate că Comisia nu a săvârșit nicio eroare prin faptul că nu a acordat Recylex o reducere în intervalul cuprins între 30 % și 50 %, în temeiul punctului 26 primul paragraf din Comunicarea din 2006 privind cooperarea. Astfel, chiar dacă Eco-Bat și-ar fi încălcat obligația de a coopera pe deplin cu Comisia, nu ar fi mai puțin adevărat că Recylex a fost a doua întreprindere care a furnizat elemente de probă cu o valoare adăugată semnificativă.

154 Prin urmare, celelalte argumente sunt inoperante și se impune respingerea celui de al patrulea motiv ca nefondat.

[*omissis*]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Recylex SA, Fonderie et Manufacture de Métaux SA și Harz-Metall GmbH la plata cheltuielilor de judecată.

Collins Kancheva Barents

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 23 mai 2019.

Semnături